

Dnr KS 2019/340

§ 198 Remiss: Reviderad klimat- och energistrategi 2020-2045 för Stockholms län

Sammanfattning

Haninge kommun har getts möjlighet att lämna synpunkter på Klimat- och energistrategi 2020-2045 för Stockholms län. Remisstidens längd är fyra månader. Synpunkter ska lämnas till Länsstyrelsen Stockholms län senast den 15 oktober 2019.

Länsstyrelserna har regeringens uppdrag att med ett långsiktigt perspektiv främja, samordna och leda det regionala arbetet kring energiomställning och minskad klimatpåverkan. Inom ramen för uppdraget ska länsstyrelserna, i dialog med andra aktörer, ta fram nya långsiktiga regionala energi- och klimatstrategier.

Länsstyrelsens förslag till klimat- och energistrategi utgår ifrån Sveriges nationella klimat- och energimål. Syftet med strategin är att peka ut en riktning för det gemensamma arbetet i länet snarare än att precisera specifika mål eller åtgärder. Strategin ska betraktas som ett paraply för länets klimatarbete där kärnan i förslaget är ökad samverkan. Fyra områden där utsläppen främst behöver minska lyfts fram. Dessa är transporter och resande, energiförsörjning, samhällsplanering och bebyggelse samt konsumtion. För varje område ges en beskrivning av nuläge och trend samt strategiska utmaningar. I rapporten ges även en beskrivning av länets aktörer och deras uppdrag inom klimatarbetet, samt en beskrivning av regionala, nationella och internationella klimatmål och regelverk. I strategins konstateras att Stockholms län har stor potential för att ställa om och att bli först med att nå noll-utsläpp i landet.

Strategin innehåller ett förslag om att bilda "Klimatsamverkan Stockholm" som ett forum för strategiska frågor om vägval, samt för att skapa samsyn, främja kunskapsutbyte och öka takten i åtgärdsarbetet. Forumet ska även verka för en gemensam opinionsbildning kring klimatfrågan så att länet talar med en gemensam röst. Klimatsamverkan Stockholm ska ta initiativ till förändringar som leder till minskade utsläpp utifrån strategins

utpekade åtgärdsområden samt ta fram gemensamma överenskommelser om åtgärder. Klimatsamverkan Stockholm föreslås ledas gemensamt av Länsstyrelsen, Region Stockholm, kommunförbundet StorSthlm samt Trafikverket Region Stockholm. Klimatsamverkan Stockholm föreslås vara kopplad till den regionala miljö- och samhällsbyggnadsdialogen och dess råd, samt ha en nära kontakt med länets kommuner och med befintliga nätverk. En gemensam årlig uppföljning med fokus på transporter och energiförsörjning föreslås även. Uppföljningen ska redovisa vad aktörerna åstadkommit och vad som kvarstår för att målen ska kunna nås.

Förvaltningens synpunkter

Kommunstyrelseförvaltningen anser att en regional klimat- och energistrategi med en tydlig inriktning för det gemensamma arbetet och med en tydlig målbild kan utgöra en viktig drivkraft för länets klimat- och energiarbetet. De områden som länsstyrelsen pekar ut som särskilt viktiga för länet att arbeta med är strategisk väl valda och ligger även i linje med fokusområdena i Haninge kommuns klimat- och miljöpolitiska program. Förvaltningen delar även slutsatsen att samverkan är central, men att man bör hitta former för en bred medverkan av länets kommuner i det samverkansforum som föreslås. Förvaltningen anser däremot att målbilden i klimat- och energistrategin är otydlig och att oklarheter i hur olika regionala styrdokument ska förhålla sig till varandra innebär en otydlighet i den regionala styrningen. Förvaltningen utvecklar dessa synpunkter nedan.

Förvaltningen anser att strategin bör innehålla tydliga regionala mål för klimat- och energiarbetet. Riksdagen har antagit mål för den svenska klimatpolitiken med ett långsiktigt utsläppsmål till 2045, etappmål för 2020, 2030 och 2040, samt ett etappmål för transportsektorn till 2030 (prop. 2016/17:146). I den regionala utvecklingsplanen för Stockholmsregionen, RUF5 2050, beslutades mål om att regionen ska vara utan klimatpåverkande utsläpp år 2050. Flera delmål rör även direkt eller indirekt klimatpåverkande utsläpp, men de nationella klimatmålen är inte beslutade som regionala mål i RUF5. Förvaltningen föreslår därför att det nationella långsiktiga utsläppsmålet, etappmålen för 2030 och 2040

samt etappmålet för transportsektorn antas som regionala mål för Stockholms län. Några kommuner, däribland Haninge kommun, har antagit de nationella klimatmålen som mål för kommunen. Att tydliggöra att de nationella målen även gäller som regionala mål för Stockholms län skulle innebära en tydlig styrning av inriktningen och takten i åtgärdsarbetet för länets aktörer.

Samarbete lyfts i strategin fram som en avgörande framgångsfaktor för ett kraftfullt och effektivt klimatarbete. Förvaltningen delar denna slutsats och är positiv till att stärka samverkan i länet kring strategiska frågor med ett systemperspektiv som utgångspunkt. Det nya forum som föreslås, Klimatsamverkan Stockholm, bör ges ett tydligt mandat att förstärka den strategiska samverkan inom länet. Fokus för forumet bör vara att identifiera och sjösätta strategiska projekt som ger ett mervärde till kommunernas eget klimat- och energiarbete. För att samverkan ska resultera i ett effektivt och konkret genomförande är det viktigt att hitta former för en bred förankring och medverkan från länets kommuner, samt från länets större aktörer. Forumet bör även knytas till befintliga processer och mellankommunala nätverk för att ta tillvara kunskap från pågående samverkansprojekt och undvika dubbelarbete.

En gemensam regelbunden uppföljning och utvärdering i länet, huvudsakligen kring transporter och energiförsörjning, föreslås även. Förvaltningen anser att viss uppföljning är motiverat för att kunna följa regionala mål. Uppföljningen bör däremot så långt som möjligt bygga på redan befintlig uppföljning och rutiner och koppla till befintliga processer för att minimera dubbelrapportering och ökad administrativ börda för kommunerna. Positivt är att uppföljningen möjliggör spridning av goda exempel.

Det är otydligt hur länsstyrelsens klimat- och energistrategi och den klimatfärdplanen för 2050 för Stockholmsregionen som antagits av regionfullmäktige är tänkta att förhålla sig till varandra. Klimatfärdplanens syfte är att utgöra en ”vägledande strategi för att minska de direkta växthusgasutsläppen i Stockholmsregionen”. Klimat- och energistrategins syfte är att ”peka ut en riktning för det gemensamma arbetet i länet”. De strategiska utmaningar som lyft fram i rapporterna är till viss del likartade, men inte fullt ut. Klimatfärdplanen lyfter fram en rad prioriteringar för det regionala

arbetet som att vara pådrivande i det internationella och nationella klimatarbetet, stärka Stockholmsregionens konkurrenskraft, åtgärder inom transport- och bebyggelsesektorn, att formalisera och förstärka den regionala samverkan, samt att satsa på systemeffektiva åtgärder. Av dessa områden nämns endast transporter och bebyggelse, samt behovet av ökad regional samverkan i förslaget till klimat- och energistrategin. I strategin nämns även energiförsörjning och konsumtion. Det framgår inte i klimat- och energistrategin varför länsstyrelsen valt att lyfta fram delvis andra prioriteringar än de i regionens klimatfärdplan. Oklarheterna i hur dokumenten är tänkta att förhålla sig till varandra ger en otydlighet i den regionala styrningen. Vilket dokument ska man utgå ifrån? Ska man skapa olika samverkansgrupper för de olika processerna? Eller är tanken att klimat- och energistrategin ska utgöra en konkretisering av klimatfärdplanen? Tydligare hänvisningar behövs i klimat- och energistrategin där man tar avstamp i redan beslutade styrdokument och tydligt beskriver hur klimat- och energistrategin förhåller sig till och kompletterar dessa.

Underlag för beslut

- Missiv, Länsstyrelsen i Stockholms län 2019-06-19, Remiss: Reviderad Klimat- och energistrategi 2020–2045 för Stockholms län
- Rapport, Länsstyrelsen i Stockholms län 2019-06-19, Klimat- och energistrategi för Stockholms län 2020–2045, REMISSVERSION

Kommunalrådsberedningens förslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen beslutar

1. Kommunstyrelseförvaltningens yttrande ska utgöra Haninge kommuns remissvar.
2. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Överläggningar i kommunstyrelsen

Samuel Skånberg (V) hemställer om att lämna ett särskilt yttrande (bilaga), vilket kommunstyrelsen medger.

Ordföranden konstaterar att det endast finns ett förslag till beslut;

kommunalrådsberedningens, och finner att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med förslaget.

Kommunstyrelsens beslut

1. Kommunstyrelseförvaltningens yttrande ska utgöra Haninge kommuns remissvar.
2. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Expedieras: Akt

För verkställighet: KSF

För kännedom: Länsstyrelsen Stockholms län, Berit Pettersson,
Petronella Troselius